

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Sect. I. De oratione Christi in horto.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

• & hi sanguinei? In hoc horto Magister humilitatis tris-
 • statur, orat, cum morte luctatur; discipuli dormiunt,
 • produnt; fugiunt. Magister post sanguineum sudorem
 • capitur, ligatur, abducitur. De quibus omnibus is opti-
 • me diceret, qui suos potius oculos ad flendum, quam
 • ad dicendum linguam, aut ad scribendum pennam eru-
 • dicit, malletque religiosis lacrymis quam selectis sen-
 • tentiis hoc Christi morientis exordium commemorare.
 • Ne tamen Domino JESU quidquam obsequi negemus,
 • conabimur & calamo illum morientem, aut mori inci-
 • pientem, quibus licuerit coloribus, depingere. Et uti-
 • nam, o bone JESU, quod unice opto, hanc tuam mori-
 • entis effigiem omnium animis possim affigere. Cum
 • cura igitur, & quo possim studio, hoc institutum
 • meum prosequar. Quia igitur, o JESU mi suavissime,
 • in horto cepisti mori, ab horto mortis tuæ initium du-
 • camus.

§. I. De oratione Christi in Horto.

Prototy-
 pon oratu-
 ris à Chri-
 sto relicta
 & obser-
 vandum.

A CENA Christus ad hortum exiit non legendis flo-
 ribus, sed fundendis precibus. Oravit, & oraturis
 omnibus ideam atque prototypon seipsum dedit. Nam
 I. locum elegit orationi opportunum. Hortus erat in-
 ter inter olivola oliveta, ab urbe & ortu strepitu secre-
 tus. Hunc adiit, sed & in ipso horto secretiorem sibi lo-
 cum quaesivit Christus, suam ipse servans legem de clau-
 dendo ad incundas preces cubili. Omnis hortus hunc
 nobis hortum representet. II. Tempus nocturnum, ab
 omni precum impedimento liberum, orationi suae con-
 stituit. III. Situs corporis in hac oratione singulariter
 observandus. *Positis genibus, procidit in faciem suam.* Nimi-
 rum non perfunditorie precaturus genua flexit, faciem
 terrae allisit; nec dubitem, quin supinas manus & passa
 brachia caelo extulerit. Videte caeli Dominum à seipso
 terrae affixum, priusquam ab aliis affigeretur cruci. Eli-
 scum videte, ut sese super spinosam & sterilem terram
 contrahat, illamque rore sanguineo fecundet, ne dein-
 cept spinas & tribulos germinet, sed bonis fructibus
 abundet. IV. Oravit tertio eundem sermonem: *Pater
 mi, si possibile est, transcat à me calix iste, veruntamen non sic-
 ut ego volo, sed sicut tu.* Et factus in agonia prolixius orabat.
 Non ad unam horulae partem, sed ad ipsas tres horas, ut
 dicemus, ardentissimam hanc orationem extendebat. V.
 Eo tempore oravit Dominus, quo aliis minimè libui-
 set orare. Caeperat quidem pavore, tadere, contristari &
 maestus esse. Fatebatur palam: *Tristis est anima mea usque ad
 mortem; sustinere hic, & vigilate mecum.* Quis tantis affluens
 angoribus ad orationem tam ardentem promptus ac
 paratus est? Ideo quandoque tantò attentius & proli-
 xius orandum, quantò minus orare allubescit. VI. Re-
 verentia in Patrem & affectu maximo precatus, *Pater
 mi, abba Pater.* Discamus, obsecro, preces Deo adhi-
 bere ignotiores, easque affectibus distinguere meliori-
 bus. Oratio & ossa cum frigent, ingratus cibus, & fatuus.
 VII. Oravit obedientia, & suae ad Patris voluntatem
 conformatione summa. Hinc in illa tertium repetita:
*Non quod ego volo, sed quod tu. Non mea, sed tua voluntas
 fiat.* Hic suam quisque somnolentiam cum Domini sui
 vigilantia, suum teporem cum illius fervore, suas ani-
 mi vagationes cum illius attentione, suam desidiam &
 languorem cum illius sanguineo sudore conferat. Disca-
 mus Domini exemplo rem nullam aggredi, nisi oratio-
 ne praevia. Hujus defectu ferè pleraque nostra infelicem
 sortiuntur exitum. Telam ordimur, sed Deo non con-
 sulto; hinc finis minime secundus. Et contingit pluri-
 mum, ut qui res humanà tantum prudentia munitas
 aggrediuntur, solam etiam parantur comitem pruden-
 tiam humanam, & quae sine Deo caeperunt, sine Deo
 finiant. Teipsum, o homo, tuosque mores & orandi
 consuetudinem inspice. Christus pro te oraturus in fa-
 ciem prosternitur: tu in causâ tuâ quid facis? ubi sub-

Math. c. 6.
 v. 6.

Luc. cap. 22.
 v. 41. Math.
 v. 26. v. 39.

Gen. cap. 3.
 v. 18.
 Matt. c. 26.
 v. 39. & 44.
 Luc. cap. 22.
 v. 43.

Marci. 14.
 v. 33. Math.
 c. 26. v. 37.
 & 38.

Hoc est, Pa-
 ter, Pater.

Marci c. 14.
 v. 36.
 Luc. cap. 22.
 v. 42.

Nihil ag-
 grediendū nisi
 oratione
 praevia.

A missio? ubi feria pernitudo? ubi animi attentio? ubi pro-
 missa emendationis executio? Observe oculorum, auri-
 rium, mentis evagationes, & mille, dum oras, ludibria.
 Vide corporis compositionem, an non saepe ludemini
 quam oranti sis similior.

Hic simul maximam Christi liberalitatem in nos ex-
 pendamus. Variè munificus fuit Dominus JESUS in
 ipsis tormentis suis. Nam pene antequam condendum
 testamentum finiri, jam partiri cepit. Discipulis suis
 Corpus suum & Sanguinem dedit: Malcho inter oli-
 vas restitutum auriculam: Caipha Pontifici, vaticinii
 donum, velamen oculorum suorum, & carcerem no-
 cturnum suo ingressu consecratum: Anna, quamvis nec
 iudici nec Pontifici, primum sui conspectum: Pilato
 magnam partem effusi sanguinis & evulso criniam,
 vestem albam, arundinem, & chlamydem sui corporis
 contactu sacram: Herodi redintegratam cum Pilato
 amicitiam: Judaeis omnibus, sui sanguinis pretium &
 B figuli agrum: Veronice vultus sui imaginem & aegy-
 ptum: militibus se crucifigentibus suas vestes & exora-
 tam à Patre veniam; Matri suae novum filium: dilecto
 discipulo suam Matrem: latroni paradisum: Josepho &
 Nicodemmo mortuum exanguem corpus suum, clavos, &
 spineam coronam: Longino lanceam suo cruore tin-
 ctam: Centurioni & pluribus aliis sui notitiam, mot-
 tuis reditum ad vitam. Soli & lunæ nigrum funebre pal-
 lium: terrae ac rupibus miserationem & sensum: olivarum
 horto sudorem sanguineum: monti Golgothae crucem,
 fatalem suum lectulum: sepulchro denique funebria lin-
 tea & sudarium doctavit.

Ita se morientis Christi liberalitas effundit in omnem
 humanam gentem. Quid nos redonamus tam largiter
 donanti? Omnia dabimus, si cor demus; nihil dat, qui
 cor negat.

§. II. De Sanguineo Christi sudore in horto.

C Hristus jam pene semimortuus non oravit ten-
 tum in horto, sed & sudavit, & quidem sanguine.
 Hic ego Angelis loquendi aut scribendi vices assigna-
 rem, si possem, ut illae mentes beatissimae Servatoris pav-
 orem, tandem, sudorem, maestitiam; inexplicabilem
 cum morte luctam & *ἀγony* explicarent. Quid tale
 ab ultimâ mundi origine auditum vel visum? aëlis lu-
 ctantis animi aperuit & laxavit poros; per apertos non
 aqua, ut solet, sed sanguis impetu prorupit. En, quam
 triste spectaculum: Dei Filium, genitorum caelestium vo-
 luptas, expallefecit, submitit genua, procumbit humi,
 divinum os solo adsternit, cum acerbissimâ morte lu-
 ctatur; in hac ipsâ tamen luctatione ardentissimam ora-
 tionem ad tres horas, quod probi Auctores tradunt,
 produxit. Prolixius orasse dicitur, ait Barradius, quo-
 niam trium horarum spatio oravit. Idem illum in cruce
 fecisse censent. Nam illis tribus horis, quibus in cruce
 vivus pependit, hoc unum sibi laboris sumpsit, ut cre-
 dimus, Patrem humanæ genti precibus conciliare. Ita con-
 tres horas in silentio oliveto, die proximâ tres alias in in-
 fami ligno precibus dedit, alias crebrius & ex more no-
 ctes integras precando pervigilavit. Disce, obsecro,
 ignavissime homuncio, Domini tui exemplo, vel unum
 cam saltem horulam vigilare & orare.

Ita non oravit tantum, idque tam prolixè; sed etiam
 sudavit, & quidem copioso sanguine. Hæc oratio & lu-
 ctatio ad noctem mediam durasse creditur. Jacebat
 eo tempore caeli Dominus tanto peccatorum pondere
 depressus, meroribus & angoribus tantis circum-
 fluens, ut æstuans sanguis non ad cor coiret, sed per
 omnes artus undequaque prorumperet. Pro admiran-
 dam immutationem! In Thaboris jugo hujus ipsius ho-
 minis vultus instar solis irradiabat, instar nivis candica-
 bant vestes; jam pallor vultum, vestem cruor inficit.
 O JESU maestissime, pæne dixerim, hoc quidem ni-
 ris ma-